

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Gárdonyi Jenő

Cím:

A fővárosi tanács
végrehajtó bizottsága elfogadta
Budapest városrendezési tervét

Forrás:

Magyar Hírlap

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy:

725.094

Hely:

Idő:

1954. 7. 7.

Személy:

Helyszám:

Első gondolatra jelenleg talán időszerűtlennek látszik, hogy a városi tanács napi-rendre tűzte Budapest általános városrendezési terveinek távlati programját. Városközpontok kialakítása, monumentális épületek létesítése, nagy zöld-területek, széles útvonalak és terek kialakítása szerepel ebben a programmban. De éppen a jelenlegi időszakot kell felhasználni arra, hogy Budapest jövő arculatát megtervezzük, épp a mostani országos erőtűjtés alkalmas arra, hogy a főváros rendezési és fejlesztési terveinél a multban elkövetett nagy mulasztásokat pótoljuk. A városi tanács végrehajtó bizottságának ülésén, ahol ezt a kérdést legutóbb tárgyalták, nyomatékosan rámutattak a szakértők, mennyire el vagyunk maradva városrendezés tervezésében a Szovjetuniótól és a szomszédos népi demokráciáktól. Általános, átfogó, minden részletre kiterjedő városrendezési terv hiánya már eddig is alapjaiban gátolta Budapest fejlődését. Ezek a nehézségek minden alkalommal felmerültek, amikor egy-egy reprezentatív létesítmény építéséről, lakótelepek elhelyezéséről, a város terjeszkedésének irányáról volt szó. Ilyenkor kiderült, hogy nincs városfejlesztési terv, a területeket tehát öletszerűen

építették be, aminek később kárát látta a város, amikor vagy az igazolódott be, hogy egyes területeket jobb lett volna más intézmények számára fenntartani, vagy az, hogy az új építkezések akadályozzák a fejlődés, a városrendezés útját.

Emlékeztet, hogy a múlt év novemberében a főváros legnevesebb építészeinek részvételével nagyszabású városrendezési ankétot tartottak a Városházán, ennek keretében bemutatták és megvitatták az úgynevezett városkompozíció tervjavaslatát. Az ankét egyévi határidőt állapított meg a tervprogram megfelelő átdolgozására. Ez a határidő ez év végén jár le. Budapest főépítésze külső szakértők közreműködésével a feladatot elvégezte és a módosított tervprogramot beterjesztette a városi tanács végrehajtó bizottságához. A napokban zajlott le a végrehajtó bizottság ülése, amelyen megjelent *Harzer Ferenc*, a városrendezési külön bizottság elnöke, *Palicz Mihály*, a város- és község-gazdálkodási minisztérium képviselője, *Benkhard Agost*, az Építészeti Tanács titkára, *Perényi Imre*, *Weichinger Károly*, *Rados Jenő* megyei tanárok, *Pogány Frigyes*, *Weinert Tibor*, *Nyiri István*, *Ri-*

manóczy Gyula, *Granasztói Pál* és még több neves építész és városrendező.

Budapest általános városrendezési tervének kidolgozásánál, elsősorban az építőművészeti kompozíció kialakításánál legfőbb szempont, hogy a tervnek Budapest már kialakult sugaras-gyűrűs szerkezetére kell támaszkodnia, azt kell kiegészítenie, továbbfejlesztenie, hogy ilymódon Budapest egységes szerkezetű várossá alakuljon. Figyelembe kell venni a város történelmi múltjának műemléki értékeit képviselő alkotásait, ezeket megfelelő keretbe kell foglalni, de mindenkor a városfejlesztés sérelme nélkül, Messzemenőleg fel kell használni a tervezésnél a főváros értékes természeti adottságait. Az általános terv időpontját nem kell meghatározni, ez a különböző szektorokban olyan távlatra terjed, amilyenre a jelenlegi igények ismeretében előre tudunk látni. Az ütemezési javaslat alapjául olyan időszak szolgál, amely körülbeül százezer lakás építését foglalja magában. Ehhez kapcsolódnak a szükséges egyéb létesítmények, közintézmények, közművek, parkok, forgalmi hálózat. Megállapodtak a szakértők abban, hogy Budapest méretei nem kívánnak felhő-

kolódni. A városközpont kulcsponja az *Engels tér*. A kerületekben helyi központokat kell kialakítani, elsősorban Újpesten, Zuglóban, Kőbányán, Csepelen, Kelenföldön, Óbudán.

Az általános rendezési terv kialakításánál figyelembe kell venni a legjelentősebb közintézményeket és más rendeltetésű városalkító beruházásokat. Ilyen nagyobb rendeltetésű egységek például: a *Vár* és a *Várnegyed*, az *egyetemi városrész*, amelynek fejlesztésére a *Lágymányos*nak a *Petőfi-hídtól* délre eső részét és a *Nádokkert* területét kell tartalekolni. Az *új Nemzeti Színház* számára a pesti oldal valamelyik belső főútvonala mentén kell helyet biztosítani. A *Nemzeti Könyvtár* a *Belgrádrakparton* helyezendő el, a *Közgazdasági Egyetem*től délre eső szakaszon. A *Tudomány és Művészet Háza* a *volt Lloyd-palota* helyén talán a legmegfelelőbb elhelyezést. A *Nemzeti Képtár* számára a *Sztálin téri felvonulási útvonal* mentén jelöl ki területet a fejlesztési terv. Az *új Városháza* számára a Tanács körút frontját kell fenntartani. A nagyarányú városkompozíciós tervbe be kell illeszteni a gyógyfürdők fejlesztését, a fürdőváros jellegű területet kialakításával. A *Népstadion* után gondos-

kodni kell nagyobb sportligetek, olimpiai faluk és egyéb olimpiai létesítmények egyéges kompozícióba való elhelyezéséről.

Az *állandó kiállítási terület* céljára számításba jöhet *Csepel-sziget* északi csúcsa, a *Rákosi rendezőpályaudvar* környéke, vagy az *Aranyhegy rómaiiparti lejtője*. Az *új Alatkert* a botanikus kerttel együtt a *budai Vadaskert* területén helyezendő el.

Foglalkozik a tervprogram a *Dunaparton* jövő kialakításával. A volt szállodasor vonalán olyan kiépítést tart szükségesnek, amely megfelelő keretet nyújt a *Vigadó*nak. Számításba kell venni egyes belvárosi utcáknak a *Dunapart* felé való kinyitását. A *tabáni katlan* kialakítása, a *várlejtők* rendezése, nagy főútvonalaink, legfontosabb tereink, reprezentatív kialakítása egy-egy jelentős fejezete a távlati városrendezési tervnek.

Foglalkozik a tervezet a közlekedési hálózat sorsával is, ennek kapcsán a földalatti vasút vonalainak irányával. Külön fejezete a programnak a gyártelepek, az ipari területek elhelyezése, az ipari gócpontok fejlesztésének biztosítása, az új parkok létesítésének terve.

A városi tanács végrehajtó bizottsága elfogadta a bemu-

tatott programot és megbízta a városrendezési osztályt az egyes részlettervek kidolgozásával.

Gárdonyi Jenő